Sayısı 3 Kuruş

11 Ağustos 1942
SALI
YIL: 25 • SAYI: 8796
İdare evi: Ankara C. Vakıt Yurdu
Telefon: İdare (24370), Yazı (21413)
Telg: İstanbul Vakıt_Posta kutusu: 46

VAKIT

VAKIT Gezintis Kuponu No. 17

Mevsimin en zengin programlı gezintisine iştirak etmek istiyorsanız, bu kuponu kesip sak laymız.

Dördüncü Dil Kurultayı dün toplandı

Millî Şef toplantıya huzurlarile şeref verdiler

Maarif Vekili güzel bir nutukla Kurumun çalışmalarını anlattı

Millî Şef kurultayın dünkü açılış cel sesinde müzakereleri takip ederlerken ve kurultaydan bir görünüş...

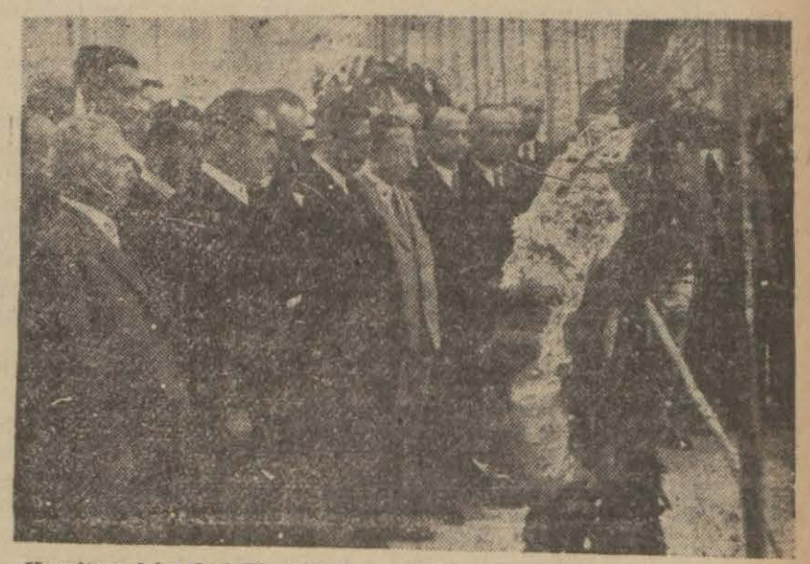

Kurultay delegeleri Ebedi Şefin muvakkat kabrine çelenk koydukları sırada... (Yazısı 2 nelde)

Boğu cephesinde

Almanlar Kafkasyada hızla ilerliyor

Piatigorsk şehri de zaptedildi

Bir Sovyet ordu grupu çenbere alındı

Sovyet donanması bir limana baskın yaptı

Berlin, 10 (A.A.) — Alman ordu ları baş kumandanlığının tebliği :

9 ağustosa hususi bir tebliğde bil dirildiği gibi, hava kuvvetleri tarafından emsalsiz bir surette destekle nen Alman piyade tümenleri fevkal âde cebrî yürüyüşler yaptıktan ve çetin muharebeler verdikten sonra büyük sıcaklar altında Kubanın şimalinde kuvvetle tahkim edilmiş mevzileri yarmışlar ve mühim bir silâh sanayi merkezini ve Kuban çevresinin baş şehri olan Maikop şehri olan Krasnodarı almışlardır. Ehemmiyetli petrol sahasının merkezi olan Maikop şehri de süratli teşkillerimizin Kafkasyaya doğru ileri hareketleri esnasında hücumla zaptedilmiştir.

Süratle cenup doğuya ilerliyen kıtalarımız Piatigorsk şehrini zaptetmişlerdir.

Stalingradın cenup batısında düşman ümitsiz bir mukavemet göstermiştir. Düşman karşı hücumları çetin muharebelerden sonra akim bırakılmıştır.

(Devamı Sa. 2, Sü. 5 de)

Atatürkün hayatından bir yıldönümü:

İkinci Conk bayırı hücumu

Yazan: İZZEDDİN ÇALIŞLAR

II

EMEKLI ORGENERAL

6 Ağustos günü öğleden sonra Arıburundaki Avusturalyalılar kıyaya yerleştirdikleri obüs bataryalarile iki saat kadar şiddetli ve fasılasız bir ateşten sonra "Şüheda" tepesinden "Kanlısırt,, a 16 ncı tümenin 48 inci alayına hücum ettiler. Hücum aynı zamanda siperlerimize kadar yer altından kazdıkları lâğım ve dehlizlerinden de vuku buldu. Siperlerimiz içinde tam manasile göğüs göğüse ve boğaz boğaza boğuşmalar oldu. Siperlere giren İngilizler yokedildiyse de düşman Kanlısırta hâkim olmağa ve yerleşmeğe muvaffak oldu. General "Hamilton" Çanakkale raporunda 48 inci alaymızın üstü örtülü siperleri içindeki boğuşmanın çok kahramanca olduğunu takdirle yazmaktadır. Düşman dikkatimizi Şimal Gurupuna çekmek ve Anafartalar çıkartmasını örtmek maksadile 6/7 ağustos gecesi 19 uncu tümen siperlerine aynı şiddetle bir topçu hazırlığı ile ve bir çok lâğımlar patlatarak hücuma kalkıştı. Bu hücumları siperlerimizin önünde ve içinde eridi.

Tümen mıntakasını bütün gece fasılasız kara ve deniz topçusu ile şiddetli ateş altında tutarken aynı gece "Ağıldere,, den ve "Sazlıdere,, den tümenin arkasına "Kocaçimen,, dağma taarruza geçti ve "Suvla,, limanına yeni çıkarmalara başladı.

İngilizler 19 uncu tümenin ihtiyatlarının "Conk bayırı,, na yerleştirilmesine engel olmak için 7 ağustos sabahı saat 4,30 da tümenin her üç alayının cephelerine tekrar hücumlar yaptılar; bütün bu hücumları ağır zayiatla püskürtüldü. Siperlerimize girebilen subay ve erleri kâmilen imha edildi. Fakat "Conk bayırı,, vaziyeti çok nezaket peyda etmişti. 19 uncu tümenin arkası tehlikeye girdi; bütün Şimal Gurupu yani "Arıburnu" cephemiz çok endişeli anlar yaşıyordu.

Büyük karargâhlar 7 ağustos sabahından itibaren "Kocaçimen,, e mühim ihtiyat kuvvetleri yetiştirdiler. Evvelâ 9 uncu tümen biraz sonra 4 üncü tümenin bir kısım birlikleri "Conk bayırı,, na yetişmiş bulunuyordu. Ancak bu yetiştirilen kuvvetlerimize akşama kadar esaslı bir mukabil taarruz yaptırılamadı. İngilizler "Şahin sırt" a ve "Conk bayırı,, na 7 ağustos akşamına kadar mühim kuvvetler yetiştirmiş ve bu yerleri işgal etmiş bulunuyorlardı.

8 ağustos günü vaziyet daha ciddi idi. Bizim taraftan hâlâ takviyeler gönderiliyor, 4 üncü tümenin diğer bir alayı ve 38 üncü alay da "Conk bayırı,ı na varan birliklerin arasına katıldılar. İngilizler "Conk bayırı,, hattı balâsına 10:15 metre kadar bir mesafede kesif bir hat ve derin bir tertiple durmuşlardı. Kendi iddialarına göre bu hattan Marmara denizimini görebilmişlerdir.

Mustafa Kemâlin 180 rakımlı tepede bugün için tasarladığı pilân şuydu: Tümen cephesinde her alaydan birer tabur siperlerde bırakmak ve diğer bütün taburlarla "Düztepe,, üzerinden "Conk bayırı,, istikametinde İngilizlerin yan ve gerilerine bir taarruz yap-

(Devamı Sa. 2, Sü. 3 de)

Mecliste dünkü müzakereler

Maliye vekili bir lâyiha münasebetile izahat verdi

Ankara: 10, (A.A.) — Büyük Millet meclisi bugün Refet canıtezin reisliğinde toplanarak ruznamesinde bulunan maddelerden adliye harç tarifesi kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine, maliye atlı tahsildarlarına hayvan yemi bedeli verilmesine, muamele vergisi kanununun, 12 inci maddesine bir fıkra eklenmesine ait kanun lâyihalarının ikinci müzakerelerini yaparak kabul etmiştir. Askeri memurlar hakkındaki kanuna muvakkat bir madde ilâvesine ait kanun lâyihası bütçe encümeninin talebi üzerine encümene geri verilmiştir. Türkiye Cümhuriyeti merkez hıfzıssıhha müessesesi adının "Türkiye Cümhuriyeti Refik Saydam merkez, hıfzıssıhha müessesesi,, adına değiştirilmesi hakkında kanun lâyihasının da birinci müzakeresi yapılmıştır.

(Devamı Sa. 2, Sü. 6 da)

Hindistanda

Hâdiseler büyüyor

Tirenler yağma edildi, polis merkezlerine ateş açıldı

Bombayda sokağa çıkmak yasak!

Gandinin açlık grevine başlaması muhtemel...

Bombay: 10. (A.A.) — Bugün pazartesi öğleden sonra Bombay şehrinin şimal kısmında vaziyet vahamet kesbetmiştir. Burada polis mevkilerine ateş açılmıştır. Trenler yağma edilmiş, telgraf telleri kesilmiş ve sokak fenerleri parçalanmıştır. Bir posta merkezine karşı halk tarafından taarruz edilmiştir. Seyyar polis müfrezeleri halkı dağıtmağa muvaffak olmuşlardır. Bu bölgede bir çokları ciddi hasara uğratılmak suretile müteaddit otbüsler şoförleri tarafından yollarda bırakılmıştır. Şehrin diğer bir kısmında da 25 otobüs sokaklarda terkedilmiştir .

Sokağa çıkmak yasağı, demiryolları merkezleriyle diğer umumi binaların polis nezareti altında bulundurulduğu Bombay şehri şimal kısmının her tarafına teşmil edilmiştir.

(Devamı Sa. 2. Sü. 4 de)

Mısır cephesinde

iki taraf da kat'î hücuma hazırlanıyor

Ingilizler Rommelin kâfi takviye aldığını söylüyorlar

Kahire, 10 (A.A.) — Ortaşark İngiliz hava ve kara kuvvetleri müşterek tebliği :

8-9 Ağustos gecesinde keşif kollarımız bütün kesimlerde faaliyetlerine devam etmişlerdir. Dün kara kuvvetlerimize ait kayde değer bir şey olmamıştır. Düşman iniş alanlarına yapılan muvaffakiyetli akınlardan sonra hafif bomba uçaklarımız Eldaba bölgesindeki uçaklara karşı hareketlerde bulunmuşlardır.

Düşman av uçaklarının faaliyeti hafifçe artmıştır.

(Devamı Sa. 2. Sü. 3 de)

Türk gazetecileri Peştede

Macar hükûmetinin davetlisi olarak bir kaç gün kalacaklar

Budapeşte, 10 (.A.A.) — Alman Hükûmetinin daveti üzerine Almanyaya giden ve doğu cephesini ziyaret eden Türk gazetecilerinden mürekkep heyet Macar hükûmetinin davetlisi olarak dün öğleden sonra tayyare ile Budapeşteye gelmiştir. Heyet Peştede bir kaç gün kalacaktır.

Türk heyeti tayyare meydanında hariciye nazırlığı mümessilleri, Peştedeki Türk elçisi Günaydın, Türkiye elçiliği memurları, Alman elçiliği mümessili ve Macar basın birliği mümessilleri tarafından karşılanmıştır.

Türk gazeteciler heyeti azaları Macaristandaki ikametleri esnasında en tanınmış Macar politikacı adamlariyle ve ziraat, endüstri ve ticaret hayatına mensup şahsiyetlerle tanışacaklardır.

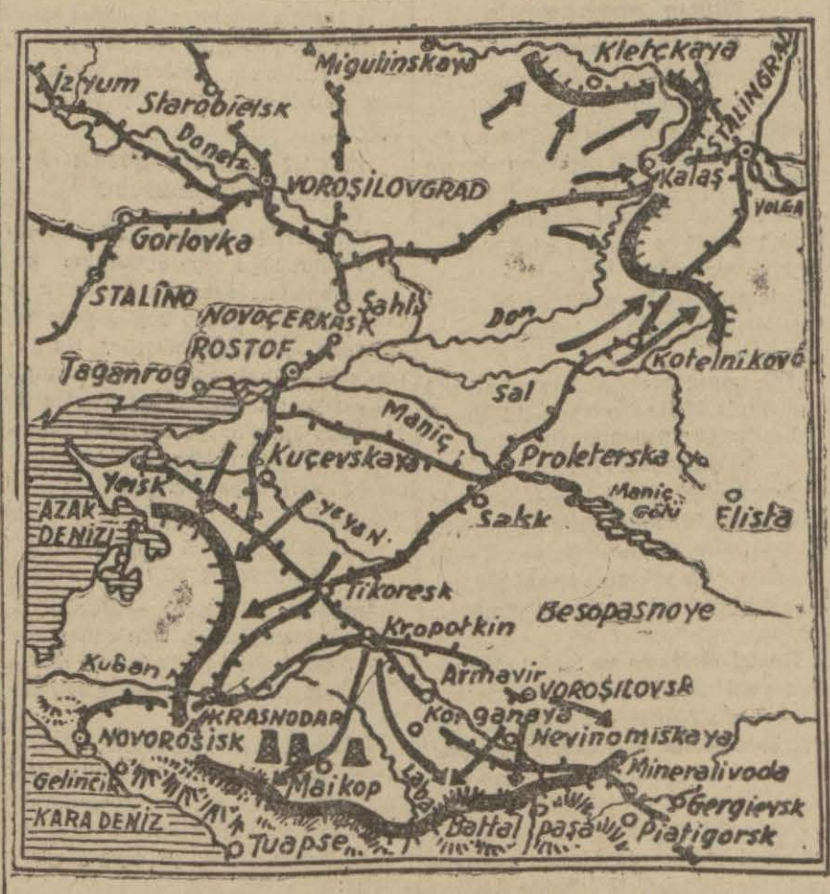

Doğu cephesinde son durumu gösterir harita ...

Saraçoğlu tarafından ifade edilen Dürüst siyasetimiz

Bütün dünya matbuatında Takdir uyandırdı

Romen ve Fransız gazeteleri hararetli neşriyatta bulunuyorlar.

(Yazısı 4 üncüde)

DÖRDÜNCÜ DİL KURULTAYI

Yazan: **SADRİ ERTEM**

Muasır zihniyeti ifade edecek bir Türkçeye sahip olmak memlekette ilim zihniyetinin yerleşmesi, muasır mantığın Türk münevverleri tarafından hakkile kavranmasile tekevvün edecektir. Bunun yolu ilim terimlerinin asıllarındaki mantikî insicamı muhafaza edecek şekilde mefhümlarla Türkçe ifadesidir.

(Yazısı 3 ncü sayfamızda)

Ankara radyosunda yenilikler

Programa yeni buluşlar ilâve ediliyor

Ankara, 10 (Vakit muhabirinden) — Radyo müdürlüğü 30 Ağustos pazar gününden itibaren radyo neşriyatında bir takım yenilikler hazırlamaktadır. Bu yenilikler arasında şunlar vardır.

1 — "Aziz dinleyiciler bu patavatsızın yaptığını doğru buluyor musunuz?,, Adlı bir saat konulacaktır.

(Devamı Sa. 2, Sü. 2 de)

Tıb talebe yurdu meselesi

150 talebe dünden itibaren sokakta kaldı

Alâkadarların süratle bu meseleyi halletmelerini bekliyoruz

Sıhhat ve İçtimai Muavenet Vekâletinin emirlerile Tıb talebe yurdu talebelerinin 7. 8. 942 cuma gününden itibaren yemekleri kesilmiş ve dün akşamdan itibaren de 150 kadar genç sokakta kalmıştır.

Gençlerin dileklerine ve istidalarına hiç bir cevap verilmemiştir. Halbuki talebe yurda kabul edilirken Sıhhat Vekâletine bir taahhüt senedi vermiş ve talebeye de verilen talimatname ahkâmına göre hareket etmesi emredilmiştir.

(Devamı Sa. 2, Sü. 6 da)

Dördüncü Dil Kurultayı toplandı

Ankara: 10, (A.A.) — Dördüncü Türk Dili kurultayı bugün saat 10/30 da dil, tarih, coğrafya fakültesi konferans salonunda ilk umumi toplantısını yapmıştır.

E. M. Meclisi reisi Abdülhalik Renda ve Başvekil Şükrü Saraçoğlu ile parti genel sekreteri Memduh Şevket Esendal'ın mebusların ve yurdun her tarafından gelmiş olan delegelerle Halkevleri mümessillerinin, İstanbul Üniversitesine, Ankara fakülteleri ve enstitülerine mensup, profesörlerin iştirak eylemekte oldukları kurultayın bu açılış toplantısına Milli Şef İsmet İnönü de huzurlarile şeref vermişlerdir.

Dinleyicilere ayrılmış olan yerler de seçkin bir davetli kütlesi ile yerli ve ecnebi ajans ve basın mümessilleri hazır bulunmakta idiler.

Toplantı orkestranın çalındığı istiklâl marşile başlamış ve bunu müteakip Türk dil kurumu başkanı maarif V. Hasan Ali Yücel açış nutkunu söylemiştir. Kurultay tarafından sürekli alkışlarla karşılanmış olan bu nutku kurultay başkanlık kurulu için yapılan seçim takibeylemiştir.

Yapılan teklif üzerine kurultay başkanlığına maarif vekili Hasan Ali Yücel, as başkanlıklara B. M. Meclisi reis vekili Şemsettin Günaltay ile parti genel sekreteri Memduh Şevket Esendal, sekreterliklere de Necmetin Sahir Silan(bingöl) Kemal Turan (Isparta), Kutsi Ecer (Seyhan) ve talim ve terbiye heyet azalarından Faik Reşit Unat seçilmişlerdir.

ÇALIŞMALARA AİT RAPOR

Kurultay başkanlık kurlunun böylece teşekkülü üzerine kurum genel sekreteri İbrahim Necmi kürsüye gelerek altı yıllık çalışmalara ait raporunu okumuştur.

Kurultay üyelerine "hoş geldiniz„ diye başlıyan bu raporda son kurultaydan beri geçen altı yıl içinde bir çok olayların mutad zamanda kurultayın toplanmasına imkân bırakmadığı işaret edilerek şöyle denilmekte idi:

"Bu olayların en acısı, yüreğimizde sönmez bir yas bırakmış olan, kurumumuzun kurucusu, yirminci asrın Büyük dahisi Ulu Önder Atatürk'ün hayata gözlerini kapamasıdır. Türk ulusunun ve Türk yurdunun varlığını egemenliğini, ilerlemesini, yenileşmesini yaratan Atatürk, Cümhurluk çocuklarına ulusal bir dil vermek yolundaki çalışmaların da hem uyandırıcısı, hem canlandırıcısı olmuştu.

9 Ağustos 1928 de yeni Türk harflerini kabul ile başlıyan büyük dil devrimi 12 Temmuz 1932 de Türk dil kurulunun yaratılmasile yeniden harekete geçmiş ve o günden beri de durmaz, dinlenmez bir uğraşma ile ileri yürümüştür.

10 Sonteşrin 1938 de hayata gözlerini yuman Atatürk, bütün istiklâl ve inkılâp savaşlarında en yakin arkadaşı olan ulusal Önderimiz, sevgili ve Büyük Cümhur Başkanımız İsmet İnönü'nün yüksek varlığında hem yüce ve eşsiz dehasının, hem de benzeri olmayan büyük eserinin devamını bulmuştur..

Türk dil devriminin daha ilk ışıkları belirdiği günlerde, 17 şubat 929 da ünlü bir söylevle türkçecilik yollarını açmış olan büyük koruyucu genel başkanımız bugün de başımızda Türk ilinin ve Türk dilinin kurtuluş ve ilerleyiş başbuğu olarak hepimize sevinçer ve inançlar saçmaktadır.

Kurucusu Atatürk, koruyucusu İnönü olan Türk dil kurumu, onların yüce dehâlarından ışık alarak, büyük Türk dil kudretini bütün gücü ile yürütmek yolunda çalışmış ve çalışmaktadır.„

Raporda, bir yandan bir dil akademisi gibi genel ve özel dil bilgileri üzerine araştırmalar, incelemeler, yayınlar yapmak, bir yandan da yurdumuzun için de yaşadığı büyük uusal devrimin dil yönünden tamamlanmasına çalışmak gibi büyük ve ana yol üzerinde yürüyen dil kurumunun geçen altı yıl içinde çalışmaları belirtilmekte ve bu yollarda elde edilen neticeler überinde bulunulan konulara ait geniş izahat verilmekte idi.

Raporun bilhassa, dilin kaynağı ve Türk dilinin tarihten önce si üzerine çalışmalarla Türk dilinin tarih içindeki varlıkları üzerinde çalışmalar konularına ait kısımları ve kurumun on yıllık hayatı içinde 150 kitap bastırdığı ve 10 kitabın da baskıda olduğu hakkında verilen izahat kurultayın alâkasını çekmiştir.

Bütün bu verimli başarılarda emekleri geçen şahıslara karşı kurumun minnetleri ifale edilen ve kurumun başında bulunmuş ve hayata gözlerini kapamış olanların hatıraları sevgi ve sayğı ile anılan bu rapor şöyle bitmekte idi:

"Cümhuriyet hükûmeti, başta ötedenberi Türkçülük duyguları ile devrim uğrunda çalışmış olan sayın Başvekilimiz Şükrü Saraçoğlu olmak üzere kurumumuzun her zaman yardımına hazır bulunmakta, her ihtiyacımızı karşılamakta, çalışmalarımıza her zaman kolaylıklar göstermektedir.

Bunların hepsinin üsünde kurumumuzun koruyucusu genel başkan, Milli Şefimiz, sevgili Cümhurreisimiz İsmet İnönü, en yorgun ruhlara yeni bir kuvvet bağışlayan tatlı tebessümüyle, en bezgin vücudu canlandıran sarsılmaz inanıyla, en umudsuz dakikalarda yüreklerin heyecanını kamçılayan yol göstericiliği ile, her adımımızda başımızda bulunmakta, bütün türklüğe olduğu gibi Türk dilciliğine de can, kan, iman ve heyecan bağışlamaktadır.

Yüce varlıklarına sonsuz şükranlarla sözümü bitiriyorum.„

Genel sekreterin alkışlarla karşılanan bu raporundan sonra komisyonlara üye seçimi yapılmış ve toplantıya son verilmiştir.

Kurultay gelecek genel toplantısını perşembe günü yapacaktır.

EBEDİ ŞEFİN MANEVİ HUZURNDA

Ankara: 10 (A.A.) — Dördüncü Türk dili kurultayına iştirâk eden delegelerle üyeler bu sabah kurultayın açılışından önce saat 10 da başlarında maarif Vekili Hasan Ali Yücel olduğu halde Atatürk'ün muvakkat kabrini ziyaretle bir çelenk koymuşlaUr ve Ebedî Şefin manevî huzurunda tâzimle eğilmişlerdir.

MİLLÎ ŞEF ÇALIŞMALARI TAKİP ETTİ

Ankara, 10 (A.A.) — Türk Dil Kurumu Genel Başkanı Millî Şef İnönü öğleden sonra Dil, Tarih ve Coğrafya fakültesine gelerek burada toplantı halinde bulunan Türk Dil Kurultayı komisyonları çalışmalarını takip eylemiş ve geç vakte kadar fakültede kalmışlardır.

Amerikan gazetelerine göre

Mühim hâdiseler arifesindeyiz!

Nevyork, 10 (A. A.) — Nevyork Times yazıyor :

"Büyük bir hâdisenin vukuu arifesinde olduğumuzu gösteren belirtiler vardır. Bu hâdisenin vukuunu her dakika beklemeliyiz. Bahis mevzuu olan ne büyük bir zafer ne de büyük bir hezimettir, fakat yeni bir stratejik harekettir.

Japonya, Sibiryaya karşı bir sefere başlamağa hazırdır ve önümüzdeki eylül ve ilk teşrin ayları bu sefer için en elverişli aylardır.

İkinci cephenin açılması elzemdir. Rusya bunu bekliyor. Ve M. Ruzvelt de bunu iyi biliyor.

Her halde şunu iyice bilmeliyiz ki önümüzdeki haftalar harbe girdiğimizdenberi geçenlere göre en nazik haftalar olacaktır.„

Ankara radyosunda yenilikler

(Baştarafı 1 nci sayfada)

Bu saati karikatürist Cemal Nadir hazırlayacak, temsil şeklinde olacaktır.

2 — "Kendimizi tanıyalım„ adlı insan ruhunun muhtelif tezahürlerini anlatan yeni bir saat programa ilâve edilmektedir. Bu saat doktor Fahri Cavit tarafından hazırlanacaktır.

3 — Alafranga ve alaturka zevk tezadı hemen her ailede kendini göstermektedir. Bu iki ayrı âlem gibi, görünen zevk ayrılıkları arasında müşterek noktaları belirtmek ve bu iki kutup arasındaki mesafeyi kısaltmak maksadile öğretici mahiyette musiki şekilleri„ namile yeni bir yarım saat ihdas olunmaktadır. Bu sat üç kişi arasında bir muhavere şeklinde olacak ve musiki şekilleri hakkında misâllerle malûmat vermeye çalışacaktır.

4 — Evin saatı akşam saatine alınacaktır.

5 — "Yurddan sesler„ adile söylenen halk türküleri saati 15 günde bir yapılmakta iken haftada bir yapılacaktır.

6 — Terzilik, berberlik, marangozluk, ahçılık, garsonluk gibi muhtelif meslekler erbabı ile konuşmalar yapılacaktır. Bu mesleklerde muvaffak olabilmek için nasıl yetişmek lâzım geleceği, kazanç ve terakki imkânları anlatılacaktır.

7 — Radyo senfoni orkestrası Türk bestekârlarının hazırlamış olduğu yeni parçaları çalacaktır.

İkinci gonka hücumu

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

mak. Siperlerde az kuvvet bırakılarak kuvvetlice ihtiyat'ar toplanıp hazırlandı; 8 ağustos günü "Conk bayırı„ na yetiştirilen yeni takviyelerimize de kati bir taarruz yaptırılamadı. Bir taraftan Anafartalar ihracı devam ediyor, İngilizlerin yeni kuvvetleri küçük ve büyük Anafarta köylerine doğru ilerliyordu; Küçük Anafartu İngilizler tarafından işgal edilmişti. Sarus mıntakasından yetiştirilen 16 ncı kolordu (7 ve 12 nci tümenler) ordudan taarruz emri aldı. Fakat bu taarruz da yaptırılamadı.

Mustafa Kemâl "Conk bayırı„ nda sıkı bir emir ve kumandanın teessüs edememesinden endişe etmekte ve bu cihetı Şimal Gurupu kumandanına bildirmekte idi. Vaziyeti tümen kurmay başkanına ve istihkâm komutanına arazi üzerinde bir daha tetkik ettirdi.; bu tetkik esnasında tümen istihkâm komutanı göğsünden meeruh oldu.

Ordu komandanı, ordu kurmay başkanı vasıtasile Mustafa Kemâle şu teklifte bulunuyordu: "Siz Conk bayırına gidiniz. Orada bulunan ve gelecek olan uvvetleri emrinize alınız.„ Halbuki mesele yalnız Conk bayırı meselesi değildi. Bütün Gelibolu yarmadasının mukadderatı ile karşı karşıya gelmiştik. Anafartalar ihracı muvaffak olursa daha o güne kadar yüz binlerce Türk askerinin kanı ile sulanan topraklarımız elden gidecek boğaza açılacak itilâf donanması İstanbul önüne varacaktı. Padişah Beşinci Mehmet Konyada hazırlanmış olan ve sonradan lise ittihaz olunan binaya naklolunacak, Ruslarla İngilizler Karadenizde irtibat tesis edeceklerdi. Bulgaristanın müttefikler tarafına geçmesi teşebbüsleri akim kalacak; büyük harp daha çok erken aleyhimize neticelenebilecekti.

Bu netice ise Rusların harp gayesi olan İstanbul ve boğazları da maazallah onların lehine kökünden halledecekti. Düşmanın vaziyetini tetkikten sonra gelen tümen kurmay başkanının raporunu dinledikten sonra Mustafa Kemâl bu kumanda meselesine bütün vakar ve ciddiyetiyle cevap verdi. Yarım tedbirlerle olmaz dedi. Daha katî karar veriniz. Conk bayırı ve Anafartalar hattâ Şimal Gurupu hepsi bir cephe halini almış bulunuyor. Buraya tek bir kumandan lâzımdır. Size mi verelim, çok değil mi? dediler. Bu muhavere 19 uncu tümen kumandanlık zeminliğindeki telefonda oluyordu.

Mustafa Kemâl, "az gelir„ diye cevap verdi ve telefonu kapattı.

İZZEDDİN ÇALIŞLAR

(Sonu yarın)

Mısır cephesinde

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Hafif bomba uçaklarımız Afrika sahillerinin açıklarında düşman taşıtlarına karşı taarruzlarına devam etmişlerdir. Ağır bomba uçaklarımız gündüz Bingazi limanında bulunan gemilere karşı muvaffakıyetli bir akın yapmışlardır. Bir taşıta bir tam isabet kaydedilmiş ve diğer taşıtların yanında da bombalar patlamıştır.

Düşmanın mahdut hava faaliyeti esnasında Malta üzerinde iki Meser Schmilt 109 düşürülmüştür.

ROMEL TAKVİYE ALDI

Londra, 10 (A. A.) — Londranın salâhiyetli bir kaynağından bildirildiğine göre, Auchinleck ve Romel Mısırda Peik yakınında yeni bir darbe vurabilmek için hazırlanmaktadırlar.

Romel malzeme ve tank bakımından yeni takviyeler beklemekte bulunuyordu. Müttefiklerin Mihver deniz kafilelerine ağır akınlar yapmaları ve kudretli darbeler vurmalarına rağmen Romeli istediği malzeme ve sair ihtiyaçlarını elde etmekten mennedebilmiş olduklarını düşünmek bir hatadır. Her halde Afrikadaki Alman ordusunun lüzumlu harp malzemesi noksanlığı çektiğini ve bunun ciddî olduğunu tahmin doğru değildir. Romel Tobruğu kendisi için lüzumlu nisbette bir liman tesisine muvaffak olmuş ve hiç şüphesiz küçük deniz taşıtları da Masra Matruha girebilmiştir. Her şeyden evvel iki muhasım taraftan hangisinin ilk darbeyi vuracağını bilmek gerektir.

TOBRUKTA İNGİLİZ ZAYİATI

Londra, 10 (A.A.) — Harbiye nazırlığından resmen bildirildiğine göre, 21 haziranda Tobruk düştüğü zaman aşağıdaki birlikler düşmana teslim olmak zorunda kalmışlardır.

201 inci İngiliz motörlü tuğayı, 32 inci İngiliz tank tuğayı, cenup Afrika kuvvetleri karargâh heyeti 2 inci cenup Afrika tümeni, cenup Afrika 6 ncı piyade tuğayı, 11 inci Hind piyade tuğayı.

Tobruk garnizonunu teşkil eden bu kıtalar arasında kral, tank taburu ile ikinci muhafız piyade alayı ve İskoçya muhafız alayı bilhassa kayde değer birliklerdir.

İranda yeni kabine

Başvekil tarafından şâha takdim edildi

Tahran, 10 (.A.A.) — Cumaresi günü 51 rey alan yeni başvekil Kıvamüssalana kabine azalarını Şaha ve parlâmentoya takdim etmiştir. Yeni kabinede bulunan nazırlardan 4 ü eski kabinede bulunuyorlardı. Diğer ikisi de İranın müttefiklerle muahedeyi imza eden kabine erkânından idiler.

Avrupaya ihraç ihtimali

Almanlar şayiaları ciddi saymağa başladılar

Stokholm, 10 (.A.A.) — Stokholm Tidningen gazetesinin muhabiri bildiriyor:

Hollandada çıkan Deutsche Zeitung gazetesi, rehine olarak tutulan birçok kimselerin, müttefikler tarafından yapılacak her hangi bir ihraç hareketi esnasında Hollandalıların takib edeceği hattı hareketi hayatlarıyla ödeyeceğini yazıyor ve diyor ki:

Yapılan son keşiflerden sonra Almanlar düşmanın ihraç yapma tehdidini ciddi olarak telâki ediyorlar.

Hindistanda

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Dünkü kargaşalıklarda yaralananlardan 10 kişi ölmüştür. Bugün bazı dokuma fabrikalarında işçiler çalışmamıştır. Üniversite talebesinden bir kısmı da grev ilân etmiştir. Şehrin şimal mahallelerinde halk tramvayları taşlamış ve seyrüseferi durdurmuştur.

Dahili vaziyet dolayısiyle Bombay piyasası muvakkaten kapanmıştır.

Kalküta şimal banliyösündeki Jut tezgahlarından bazıları bugün işi tatil etmişlerdir. Burka pazarındaki dükkânların bir kısmı da kapatılmıştır.

YENİ HADİSELER

Bombay, 10 (A.A.) — Bombay hükûmeti tarafından neşredilen tebliğ şöyle demektedir:

"Asker. ve polis kıt'aları şehir dahilinde kargaşalıklar çıkaran halk topluluklarına karşı saat 16 ya kadar on defadan fazla ateş açmağa mecbur kalmışlardır. Bir çok kimselere isabet vaki olmuşsa da netice henüz teferrüatile malûm değildir. Kargaşalıktan en çok müteessir olan çevreler Ganj etrafiyle Dedardır. Bu iki çevrede ve başka merkezlerde halk tarafından bir çok şiddet hareketleri görülmüştür. Dünkü kargaşalıklar esnasında ölenlerin sayısı sekize yükselmiş ve 159 kişi yaralanmıştır.„

UMUMİ VALİNİN EVİNE HÜCÜM TEŞEBBÜSÜ

Yeni Delhi: (A.A.) — Umumi valinin bulunduğu tepe eteklerine konan manialarını aşmağa muvaffak olan küçük bir gurup bugün polis tarafından püskürtülmüştür. Bu gurup eski Delhide toplanan ve umumi valinin yeni Delhideki evine gitmeğe teşebbüs eden kafile arasında bulunuyordu. Polis müfrezeleri bu grupu Ajmeri kapısında yakalamış ve dağıtmıştır.

GANDİ AÇLIK GREVİ YAPACAK MI?

Bombay: 10, (A.A.) — Bugün selâhiyetli mahfillerden elde edilen haberler Gandinin açlıkla ölmek tehdidini teyid edici hiç bir malûmatı ihtiva etmemektedir.

Gandinin tevkifi sırasında misafir olarak nezdinde bulunduğu Hind ileri gelenlerinden Birla mahpusiyeti esnasında aç kalmamasını tavsiye, ettiği sırada Gandi şu cevabı vermiştir:

"— Acele etmiyeceğim. Gerçekte aç kalmak fikrine mukavemet etmekteyim.„

Pamuk çekirdeği fiatları serbest bırakıldı.

Ankara, 10 (A.A.) — Ticaret vekâletinden tebliğ edilmiştir:

Pamuk çekirdeği için vekâletçe tesbit edilmiş bulunan fiatlar 10 Ağustos tarihinden itibaren kaldırılmıştır.

Doğu cephesinde

(Baştarafı 1 nci sayfada)

Büyük Don kavsinde, kuvvetli bir düşman ordusu Kalaçın batısında çevrilmiştir. Bu ordunun, kurtulmak için yaptığı teşebbüsler boşa çıkmıştır. Dar bir sahada çevrilmiş bulunan bu düşman kuvvetlerine hücum uçaklarımızdan mürekkep lekiller ağır kayıplar verdirmiştir.

Bundan başka, hava kuvvetlerimiz Kafkasyanın şimal sahilinde kıtaat ve malzeme bindirilmelerine tesirli bir surette taarruz etmiştir. Savaş uçaklarımız bu münasebetle Tuapse limanında 4000 ton hacminde bir ticaret gemisi batırmış ve bir başkasını da ağır hasara uğratmıştır.

Stalingradın cenubunda demiryolu tesislerine karkı da başka hücumlar yapılmış ve bir Sovyet zırhlı treni tahrip edilmiştir.

Rjevin cenubunda düşman hücumlarını tekrarlamıştır. Bu hücumlar çetin savaşlardan sonra püskürtülmüştür. 34 düşman tankı tahrip edilmiştir.

ÇEVRİLEN SOVYET GRUBU

Berlin, 10 (A.A.) — Don nehrinin büyük dirseğinde Alman kıtaları, ileri hareketleri esnasında 9 ağustosta Kalaçın batısında mühim bir düşman gurupunu çember içine almışlardır.

BİR İLERLEYİŞ HAMLESİ

Vişi, 10 (.A.A.) — Berlinden billirildiğine göre Alman ileri unsurları Kafkasya cephesnde Yekaterınograda varmışlardır Geogiyevska,nın bugün düşmesi beklenilmektedir.

İŞGAL EDİLEN BİR ŞEHİR DAHA

Berlin 10 (.A.A.) — D.N.B. ajansının askeri kaynaktan aldığı malumata göre, şimal Kafkasyanın yamaçlarında doğu, cenuba doğru büyükbir hızla ilerliyen Alman kıtaları, 9 Ağustos gnü Piatigorsk şehrini işgal etmişlerlir

DAHA İLERLEDİLER

Stokholm, 10 (A.A.) — Ofi ajansının hususi muhabiri bildiriyor:

Piyatigorsk'u geçen Alman kuvvetleri şimdi Prokladnor civarlarına varmışlardır.

VORONEJ MINTAKASINDA

Moskosa, 10 (A.A.) — Ehemmiyetli Sovyet kuvvetleri Voronejin cenubunda Don nehrini geçmiştir. Pike bomba tayyareleri tarafından müzaheret gören Sovyet tankları Don nehrinin batı sahilinde ilerliyerek meskûn dört noktayı işgal etmiş, Alman ve Macar askerler arasında panik çıkarmıştır. Bu hareket, Voronej cephesinin cenup cenahında yapılan Sovyet hücumunun dördüncü günü muvaffak olmuştur. Bu hareket esnasında müstahkem büyük ve küçük köyler düşmandan geri alınmış ve düşman 12 kilometre kadar batıya atılmıştır.

SOVYET HATLARINA GİREN ALMAN BİRLİKLERİ

Moskova, 10 (A.A.) — Alman tanklarının toplu bulunduğu Kropotkin çevresinde bir çok Alman birlikleri pazar günü Sovyet hatlarına girmiş ve cenuba doğru ilerlemiştir.

Cepheden Pravdaya gelen bir telgrafta şöyle deniliyor :

"Alman tankları yalnız yollardan istifade etmekle kalmıyıp vakit kazanmak için buğday tarlalarından ve çamurlu yollardan da geçmektedir. Her tarafta muharebeler cereyan ediyor. Alman kıtaları geldikçe Kupanı toz, infilâk ve yangınlar sarmaktadır.

Sovyet uçaklarının yardımı ile Kazaklar pazar günü bin Romen süvarisini öldürmüşlerdir.„

PRAVDANIN MAKALESİ

Moskova, 10 (A.A.) — Pravda gazetesi başyazısında diyor ki :

"Donan geniş cenup çevrelerinde ve cephenin diğer kesimlerinde cereyan eden kanlı meydan muharebelerinde Almanlar insanca ve malzemece çok büyük kayıplar vermiştir.

Sovyet kıtaları amansız bir surette Alman tümenlerini yıpratıyor. Tayyarelerini, kamyonlarını ve tanklarını ankaz haline getiriyor. Fakat düşman bu muazzam kayıplara rağmen hamlelerine devam ederek bazı kesimlerde ilerliyor.

Düşmanı durdurmak, faşist müstevliye yolu kapamak, düşmanı yenmek için her karış Sovyet toprağına takılmak, her Rus askerinin mukaddes vazifesidir.„

SOVYET DONANMASININ BİR AKINI

Moskova: 10, (A.A.) — Bildirildiğine göre, Sovyet donanması Karadenizde Alman işgali altında bulunan bir limana karşı cüretli bir akın yapmıştır. Sovyet gemileri gece, mayınlenmiş koya girerek antrepoları ateşi altına almış, cephane yüklü gemileri batırmış ve askeri hedefleri bombardıman etmiştir. Hücum o kadar ani olmuştur ki, sahil bataryaları çok geç ateş açmıştır. Vazifelerini yaptıktan sonra Sovyet harp gemileri kayıp vermeden ve zarara uğramadan çekilmiştir.

Sovyet tayyareleri kuvvetli bir himaye altında ilerleyen iki vapurdan mürekkep bir deniz kafilesine hücum ederek vapurlardan birini batırmış ve refakat gemilerinden bazılarını hasara uğratmıştır.

JEİSK LİMANI DA DÜŞTÜ

Berlin, 10 (A.A.) — Askeri kaynaktan bildirildiği gibi, Romen kuvvetleri dün Jeisk limanını almışlardır.

Alman başkumandanlığı, Azak denizi doğu kıyısında bulunan Jeisk limanının bugün hareket yapan Romen süvari birlikleri tarafından zaptedildiğini tasrih etmektedir.

Tıb talebe yurdu meselesi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Talimatnamenin maddeleri sarihtir. Evvelce de yazdığımız gibi 1938 yılında basılmış ve 1939 yılında yurda giren talebeye verilmiş, talimatnamenin 83 üncü maddesi bilhassa ikmale kalan talebenin sılaya gönderilmemesini ve idare tabipleri tarafından yetiştirilecekleri açıkça yazılıdır.

1941 yılında bastırılan, fakat eski talebelere verilmediği iddia edilen talimatnamede ise bu 83 üncü maddeyi nakzeden hiç bir kayıt yoktur ve bu talimatnamede 8 inci maddede "Yurda alınan talebenin iaşe, ibate ve ilbası bir sene müddetledir. Ve bütçeden her talebe için ayrılan bir mikdar vardır.„ denmesine nazaran acaba yurtta bırakılan talebenin tahsisatı bitmedi de sılaya gönderilenlerin tahsisatı bitti mi?

Bu cihetı yurt müdürünün izah etmesi lâzımdır.

Yurt müdürünün 9 ağustos 942 tarihli Akşam gazetesindeki beyanatında şu vardır:

"Vekâletin emrile ben şimendifer güzergâhına uzak olan, Karadeniz sahili, Hatay, Erzurum gibi yerlerde oturan talebeye yurdu terketmeleri için bir tebliğat yapmadım.„ Halbuki idarehanemize gelen talebeden öğrendiğimize göre gidenler içinde Trabzon, Hatay, Alâiye, Antalya, Islahiye, Urfa ve saire gibi uzak vilâyetler de vardır. Kalanlarda da Balıkesir, Bursa, Ankara, İzmir, Pendik ve hattâ Kadıköyünde oturan talebelerin bulunduğu anlaşılmıştır.

Bunlardan başka Tıb talebe yurdu gibi devlet himayesinde tahsiline devam eden yüksek mualim, yüksek mühendis ve hattâ mülkiye mektepleri talebesini mecburî sılaya göndermemiştir. Yüksek muallim göndereceği talebenin yol masrafını dahi vermektedir.

150 talebenin sokakta kalması çok acıklıdır. Alâkadar makamların bu işi süratle düzeltmelerini bekleriz.

Mecliste dünkü müzakereler

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Meclisin bugünkü toplantısında devlet memurları maaşatının tevhid ve taadülüne ait kanuna bağlı cetvelin maliye vekâleti kısmında değişiklik yapılmasına ait kanunun ikinci müzakeresi münasebetiyle söz alan Refik İnce (Manisa), kanunun heyeti umumiyesinin kabul edilmemesi mütaleasında bulunduğunu söylemiştir.

Maliye Vekili Fuad Ağralı cevap vermiş, bu izahattan sonra lâyiha kabul edilmiştir.

Meclis, çarşamba günü toplanacaktır.

100 liralık yeni banknotlarımız

Ankara: 10 (A.A.) — Bize verilen malumata göre, memleketimize getirilirken yolda deniz kazasına uğrayan 100 liralık banknotlarımızın yerine Almanya da bastırılan 100 liralık banknotlarımız, Ağustos ayının on beşinden itibaren tedavüle çıkarılmağa başlanacaktır.

Bunlardan tedavüle çıkarılacak mikdar, kanuni tedavül haddi dahilinde kalacak ve ancak kupür tebdili veya kupürler arasındaki nispeti tanzim etmek için peydarpey tediyatta kullanılmak suretiyle tedavüle çıkarılacaktır.

ÖLÜM

Şirvani zade sadrazam Rüştü paşa torunu Türkiye Şeker Fabrikaları memurlarından Şirvani zade Reşat Koray evvelki gün vefat ve cenazesi Karacaahmettek. aile kabristanına dün defnedilmiştir. Merhuma rahmet ve Koray ailesine başsağılar dileriz.

Dördüncü Dil Kurultayı

Dördüncü Dil Kurultayı bir taraftan ilim zihniyetinin tecellisine bir yandan da kendi ruhuna, kendi samimiyetine, kültürüne dönüşün yarattığı heyecana vesile oldu. Türk dilinin saf ve medeni milletlerin mantığı ifade eder bir vasıta halin egirmesi Türk inkılâpçılarının asla ihmal edemiyecekleri bir tezdi. Bunun içindir ki Türk dilinin büyük hamlesi şu on yıl içinde büyük inkişaflar kaydetti.

Türk dil inkılâbı imparatorluğu tasfiye eden ve modern bir millet yapısı vücude getiren inkılâpçılığın bir parçasıdır. Türk inkılâbının şiarlarından biri Türk milliyetçiliğidir.

Türk milliyetçiliği bizim inkılâbımızda şöyle bir formüle maliktir:

"Türk milletini muasır milletler seviyesine çıkarmak,

Türk milletinin kültür hususiyetini muhafaza etmek.,,

Dil davasını milliyetçiliğin bu izahının dışında mütalea etmeye imkân yoktur.

Türk milleti muasır milletler seviyesine çıktığı, yani muasır milletler mantığına sahip olduğunu kafasındaki muasır mefhumlar ve Türk dili ile ifade edecektir. Aynı zamanda Türk milleti muasır milletler seviyesine gelince zihniyet bakımından İngiliz Avrupalı, Alman Avrupalı gibi Türk Avrupalı olacaktır. Bu da muasır zihniyeti kavrayan bir milletin kültür hususiyetinin, yani dilde, güzel sanatlarda, hukukta, ahlâkta, ekonomide millî çeşni ile mümkün olacaktır. Türk dil inkılâbı bunun için birinci saftadır ve ehemmiyetli bir surette birinci safı işgal edecektir.

Dil davası milliyetçilik prensipinin hayata tatbiki olduğu kadar, kültür istiklâlinin, ve halk hâkimiyetinin de ifadesidir. Kültür isiklâlinin ifadesidir. Çünkü büyük millî kurtuluş hareketinin ruha hitap eden en samimi cephesidir.

Bir milletin yalnız siyasi istiklâli onun bütün tarih boyunca istiklâlini koruyamaz. Fakat kültür istiklâli ebediyete namzet bir hayat yaratır. Tarihte kültür istiklâlini kaybederek kültür emperyalizminin nüfuzu altına giren ebedilikle milli hüviyetlerini yavaş yavaş kaybeden nice cemiyetler vardır. Arap dilinin, Arap coğrafyasını aşarak geniş bir kültür kolonisi vücude getirdiğini kim inkâr edebilir?

Din ve medeniyet kanaliyle imparatorluk devrinde Türk dili üzerinde Arap ve Acem dilinin bir nevi emperyalist hâkimiyetler kurduğu ve münevverleri nkafasını âdeta bir müstemleke haline koyduğu devirleri biliyoruz. Bunlar tarihin muayyen şartları altında zuhur etti. Bugün de muayyen şartlar Türk milletinin istiklâl davasını en ileri saflarına kadar götürüyor. Siyasi istiklâl, ekonomik istiklâl ve nihayet kültür istiklâli milletin varmak istediği büyük hedeftir.

Biz halkçıyız, halkın dilini hâkim kılmak vazifemizdir. Halkın dili derken bunu geri manasile değil, ileri manasile "Her şey halk için,, formüliyle ifade eden zihniyetin hâkimiyeti namına söylüyoruz.

İnkılâpçı dil davası bir takım meseleleri ortaya çıkarmaktadır:

I — Muasır zihniyeti ifade edecek bir türkçeye sahip olmak.

II — Halkçı devletin dilini türk leştirmek,

III — Türk halkının dil kültürünün hususiyetlerini meydana çıkarmak.

Muasır zihniyeti ifade edecek bir türkçeye sahip olmak memlekette ilim zihniyetinin yerleşmesi, muasır mantığın Türk münevverleri tarafından hakkile kavranması ile tekevvün edecektir. Bunun yolu ilim terimlerinin asıllarındaki mantıki insicamı muhafaza edecek şekilde mefhumların türkçe ifadesidir.

Halkçı devletin dilini türkçeleştirmek, yani devletin münasebetlerinde kullanacağı dili, kanunları, nizamları,, emirleri, kararları Türk halkının selikasına, ve kültür istiklâli tezine uygun bir şekilde başarmaktır.

Nihayet Türk dilinin hususiyetini meydana çıkarmak, sanatkârın, ve ilim adamının vazifesidir. Türk dilinin hususiyetini zevkle aramak aşkı bir hayli zamandır bizim sanatkârlarımız arasında yer almıştır. Hiç olmazsa elli senedir bu memlekette temiz türkçe zevki hâkim bulunmaktadır. Bütün gerilemeye ve ilerlemelere rağmen güzel türkçe Türk sanatkârını epey za-

mandır meşgul etmektedir.

Bugün bu daha çok hızlandırılabilir. Dil davası bugün bizim için böyle bir hüviyet arzetmektedir. O büyük inkılâp davasının bir parçasıdır.

Büyük inkılâp davasını hatırlayıp da bunu Atatürk ve İnönüsüz tasavvur etmek mümkün müdür?

SADRI ERTEM

ŞEHİR HABERLERİ

Katil kuyumcu dün beraet etti

Fakat akli muvazenesi sağlam olmadığı için tedavi altına alınacak

Bir müddet evvel, Şişlide karısı 35 yaşında Diruhiyi, öz oğlundan kıskanarak bıçaklayıp öldüren Kapalıçarşıda kuyumcu Leon Artinyanın muhakemesine dün de ikinci ağır cezada devam olunmuş ve bitirilmiştir.

Leon Artinyan tıbbı adlî müşahedehanesine yatırılmış, ve müşahedehane müdürlüğü kendisinin aklî muvazenesinin bozuk olduğunu, fikri sabitlere kapıldığını ve bu gibi bir buhran sonunda karısını öldürdüğünü bildirmişti. Mahkeme vaziyeti bir defa da tıbbı adlî meclisine sormağa karar vermiş ve muhakeme bu maksatla düne talik olunmuştu.

Evvelâ rapor okunmuştur. Tıbbi adlî meclisinin raporu da müşahedehane müdürlüğünün raporunu teyit etmekteydi. Raporda, Leonun kronik ve şifa bulmaz bir akıl hastalığına müptelâ olduğu ve ehliyeti cezaiyesi bulunmadığı yazılıyordu. Bunun üzerine mahkeme, Leonun beraetine ve hemen tahliyesine karar vermiştir.

Ancak, kendisinin tehlikeli bir hastalığa müptelâ olduğu göz önüne almarak başka bir suç işlemesine mani olmak üzere muhafaza ve tedavisi için müddeiumumiliğe teslimi de kararlaştırılmıştır.

Beğendiği kızı tokatlamış!

Küstah bir kadın avcısı tevkif edildi

Salim admda birisi, dün Galatasaray tramvay durağında bekleyen Hatice adında 19 yaşında bir genç kızı görmüş, kız hoşuna gittiğinden kendisine evvelâ lâf atarak gezinti teklif etmiş, sonra da sarkıntılığa başlamıştır.

Haticenin mümanaati üzerine de kızmış, genç kıza bir tokat atmıştır.

Yetişen polisler tarafından yakalanan mütecaviz Beyoğlu cürmü meşhut mahkemesine verilmiş, sorgusu sonunda da tevkif olunmuştur.

Altın 34,60 şa yükseldi

Altın fiyatları dün birdenbire iki lira kadar yükselmiştir. Bu anî yükselişe sebep, İsviçrenin altın ihracını yasak etmesidir. Dün bir Reşadiye altmının fiyatı 34 lira 60 kuruş, külçe altının bir gram fiyatı ise 455 kuruştu.

Yeni İstanbul mebusu

Seçim dolayısile İstanbullulara teşekkür ediyor

İstanbul mebusluğuna seçilen Numan Menemencioğlu, dün vali ve belediye reisi Lûtfi Kırdara aşağıdaki telgrafı göndermiştir:

"İstanbul mebusluğuna intihabımı tebşir eden telgrafınızı sevinçle aldım. İstanbul halkının hakkımda gösterdiği itimat, kendilerine karşı olan candan bağlılığımı bir kat daha artırmıştır. Müntehiplerimi krymetli şahsınızda selâmlar ve derin saygılarımı sunarım.,,

Okullarda eleme ve bitirme imtihanları

Bütün okullarda yeni talebe kaydı 31 ağustosta başlayacak ve 28 eylûlde tamamlanacaktır. Liselerde ikmal imtihanları 31 ağustosta başlayacak ve 7 eylûlde tamamlanacaktır. 8 eylûlde orta okulların ve liselerin bitirme imtihanları başlayacaktır. 10 eylûlde orta okulların eleme imtihanları, 15 eylûlde sözlü imtihanları yapılacaktır. 21 eylûlde ise bitirme imtihanları başlayacak ve 28 de sona erecektir.

Neticeler 22 eylûlde talebeye tebliğ edilecektir. Olgunluk imtihanları 24 eylûlde başlayacak 29 eylûlde tamamlanacaktır. Derslere bir birinciteşrinde başlanacaktır.

Belediye iktısat müdürlüğünün kadrosu

Verilen tahsisat yetecek gibi görülmüyor

Vali dün öğleden evvel ve sonra işaşe işleri müdürlüğünde meşgul olmuştur.

Belediye iktısat müdürlüğünün yeni kadrosunu tesbit için vali alâkadarlara emir vermiştir. Kadro hazırlanmaktadır. Verilen 150 bin liralık tahsisatla şimdiki kadronun çalışmağa devam etmesine imkân görülmemektedir. Zira, ekmek bürosunun senelik masrafı 147 bin lira, ve Dördüncü Vakıf hanının ikinci katının senelik kirası 11 bin liradır.

Bundan dolayı, bu katın da tahliyesi icap etmektedir. Bir kaç ay evvel burayı boşaltan Sokoni Vakum kumpanyasına eski binasına taşınması teklif edilmişse de kumpanya, yeni taşındığı binanın tefrişi, nakil masrafları ve saire için 14 bin lira harcadığı cevabını vermiştir.

Alman büyük elçisinin Eminönü Halkevine hediyesi

Alman hükûmetinin Ankara büyük elçisi Von Papen, Eminönü Halkevine möble dolapla birlikte üç yüz elli plâk hediye etmiştir. Yüz senelik Alman musikisinin muhtelif devirlerine ait milli marşları, Halk musikisini, opera, operetleri ve garp musikisinde önemli yer almış bir çok Alman bestekârlarının eserlerini ihtiva eden bu kolleksiyon için kendilerine Halkevi adına teşekkür edilmiştir.

KISA HABERLER

* Muhtelif kazalarda kurulacak olan yeni pazar yerlerini tesbit etmek üzere dün kaymakamlar belediyede toplanmışlardır.

* Belediyeye alınacak olan yeni müfettişlerin imtihanı dün yapılmıştır. İmtihana 21 kişi iştirâk etmiştir. 11 müfettiş alınacaktır.

* Hububat borçlandırılma işi, etrafında Ticaret Vekâletinden dün yeni bir telgraf gelmiştir. İstihsâl ne kadar az olursa olsun, çiftçi borçlandığı mikdarı vekâlete ödeyecektir.

* İstanbul vilâyeti emrine 5668 kutu makara verilmiştir.

* Yeni yapılacak olan belediye zabıtası, teşkilâtı etrafında görüşmek üzere dün emniyet müdürlüğünde toplanılmıştır.

Görüp düşündükçe

ihtisasın değeri

"Vatan" da "Ahmet Emin Yalman" ın yeni Ziraat Vekilile yaptığı bir mülâkat çıktı. Kabinenin en dallı budaklı, en dağdağalı bir işini üstüne alan bir şahsiyetin, hele bugünlerde, neler düşündüğü, gerçekten meraklanmağa değer bir şeydir.

Mülâkatta yeni vekilin yetişme tarzı, bu mevkie gelinceye kadar geçtiği yollar da belirtilmiş. Ziraatimizin, tarlalarla bağlar arasında doğup büyümüş, çekirdekten çiftçi bir varlığın eline geçtiğini öğreniyoruz.

"Hatiboğlu,, nun bize emniyet ve ümit veren bir tarafı da işte budur.

Çünkü inanmışızdır, ki bir işin başına, o işin ehli, mütehassısı getirilmezse, verim aslâ tam olmaz. Ne zekâ, ne enerji, ne de iyi duygu, hizmet isteği yerini doldurabilir.

Bir evkaf mümeyyizi, kendi masasında bir kıymettir. Eski, çetrefil şartnameleri, kılı kırka yaran tesisleri çatır çatır söker. Herhangi bir vakfiyenin önemli noktalarını ilk bakışta görür.

Bu adamı alıp "Yavuz" a süvari yapınız. Gülünç olur. Ve o dakikadan itibaren geminin alın yazısı kararır. Akdenizde haftalarca dönüp dolaştıktan sonra merkeze:

— Malta yok!

Telgrafını çekenler hakkında etraflı malûmat toplayınız, donanmanın ihtisassızlığa kurban gittiğini göreceksiniz.

Şu halde hepimiz, işi ehline vermek, ihtisası, hizmet davasının en vazgeçilmez şartı, temeli bilmeği milli bir vazife, bir yeni kafa, bir inkılâp borcu saymalıyız.

Bir şah, vapura biner binmez geminin kalkmadığını görünce:

— Neye duruyoruz?

Diye sormuş.

— İstim gelmedi!

Demişler, şah öfkelenmiş:

— İstim de kim oluyor? Biz gidelim o da arkamızdan gelsin! buyurmuş.

Mütehassıs karşısında da bazı eski âmirlerin hali, tıpkı buna benzer. Keyiflerine göre hizmet etmediği, kavuk sallamadığı için onlara kızarlar. Mevkilerini öne sürerek hücuma kalkarlar.

Mütehassıs, bizim görmediğimizi gören adamdır. Bir işin bir makinenin, bir fabrika veya bir müessesenin hangi şartlarla iyi işliyeceğini ve hangi hatalarla durup yıkılacağını bilirler.

Âmirler, bir yere adam alırken, çok titiz davranmalı, kabul eklerini en sıkılarından seçmeli; fakat bir kere de bunları bulunca, sevip saymalıdırlar. Vatan aşkı böyle emreder.

Hakkı Süha Gezgin

Gündən güne

Saracoğluna biz borçlu çıkacağız

Yeni Başvekilimiz Şükrü Saraçoğlu, hükûmeti adına beyannamesini okuyup dünya meclislerinin pek azında görülebilmiş tam ve hakikî bir reybirliği ile itimad elde ettikten sonra, küçük ve büyük herhangi vazifede bulunan bütün yurddaşlarımıza gerçekten bir örnek teşkil edebilecek üstün bir seciye tezahürü gösterdi. Geriye gelip nefsinde muvaffakiyetlerinin bir muhasebesini yaparak kendi kendine şöyle hitap etti:

— Saraçoğlu; bu millet seni besledi; büyüttü; okuttu; yetiştirdi ve bir çok işler vererek tecrübeli bir adam haline getirdi. Şimdi borçları ödemek sırası senindir. Cevap ver!,,

Tamamile bizden ve bizim olan olğun, merd ve açık düşünüşlü, Saraçoğlunun millet mümessilleri önünde bu samimi sözleri, tertemiz ruhunun yılmak bilmeyecek çalışkanlığına, ferağatine yeni bir işarettir. Bu büyük ve yüksek mesuliyetini üzerine aldığı yeni vazifesinde, ödemek mevkiinde bulunduğunu söylediği "borçlarından,, çok mühim bir kısmını daha ilk adımında ödemiştir. Bu gidiş, bu tarzda devam edeceğine göre, hiç şüphe yoktur ki, bizler kendisine karşı borçlu çıkacağız ve şükranlarımız da karşılığı ifade edemez olacağız.

Fakat çalışan bir insanın bu kadar amelî bir neticeye ulaşmış asil gayretleri hepimiz için bir heves kaynağı olmalıdır. Her birimiz hayatımızın çağdan çağa uzanan basamaklarında bir kere durup kendimizi muhasebe etmeli ve nefsimizden istemeliyiz: "bu yaşa geldik, yetiştirildik, ve her bir imkân ve muvaffakiyet safhası önünde borçlarımızı ne ile ödeyeceğiz.??,,

Bu sual, içimizden yapmak, meydana getirmek, için kuvvetli bir istek alevi parlatarak çalışmak şevkini artıracaktır. Yeni Başvekilimiz Meclis önünde milyonlarca vatandaşın temsilî hüviyetine hitap ederken, bu milyonlarca insanın teker teker her birine en verimli çalışma metodunun ahlâkî temelini göstermiş oluyor. Onun gibi olmağı kendimize vazife bilmeliyiz.. Millete olan borcumuzu, fazlasile ödeyerek, büyük alacaklı,, mevkiine yükselmeğe bakmalıyız.

HIKMET MUNİR

Festival bulmacasının halli

Eminönü Halkevinden:

Bulmacanın halledilmiş şekli:

Zeybek — Horon — Bar

Doğru halledenler arasında çekilen kur'a neticesinde kazananların hediyeleri adreslerine gönderilecektir.

TAKVİM	SALI 11 Ağustos	Çarşamba 12 Ağustos
	Recep: 28 Hızır: 98	Recep: 29 Hızır: 99

Vakitler	Vasati	Ezani	Vasati	Ezani
(Güneşin doğuşu	5.02	9.05	5.03	9.45
Öğle	12.19	5.03	12.19	5.04
İkindi	16.12	8.53	16.12	8.55
Akşam	19.17	12.00	19.15	12.00
Yatsı	21.00	1.45	21.00	1.44
İmsak	3.07	7.49	3.09	7.32

— 18 —

Yazan: ZEKİ MESUT ALSAN

Sızlandırdığı sahadan ibaretti.. Yalnız bir gün Yahûdi mektebinin hayâl feneri onu muhiti dışında gezdirmiş, ve eğlendirmişti.. İşte o kadar...

İlk mektepte okuduğu tarih, bir nevi "Kısasi Enbiya,, idi.. Onlar bu dünyaya ait hikâyeler mi idi?. Yoksa ahrette olup bitecek şeyler mi idi?. Burasının bile pek farkında değildi.. Fakat "Seksen günden devriâlem,, kitabı ona yeni ufuklar açmıştı.. Zihnindeki dünya mefhumunu genişletmiş, merakını gıcıklamış.. Hayalini okşamış.. Ve belkide onda, ilk olarak bir seyahat hasreti uyandırmıştı.. Onu okurken günün yorğunluğunu unutdu.. Ve çok kere gündüz kamış kalemini kâğıt üzerinde gıcırdatırken, kendisinin, tekerlekleri gıcırdayan bir araba üstünde meçhûl ufuklara doğru yol almakta olduğunu sanırdı..

Her şey geçer derler.. İşte Mustafa için, hayatının ilk angaryesi olan bu üç ay da nihayet geçti.. Tâtil devresi bitti.. Ve idadi mektebi de açıldı..

İdadî mektebi, Aydının Topyatağı, denilen bir tepesi üzerine yapılmış, Aydının her tarafından, ve hattâ Aydına gelirken bile uzaklardan görünen bir bina idi.. Oraya Topyatağı denilmesinin hikmeti de mektebe yakın bir yerde ramazanlarda ve bayramlarda atılmak üzere, ağızdan dolma bir topun yerleştirilmiş olması idi.. O zamanlar bu tepe üstünde başka hiç bir yapı yoktu.. Tepe yayla halinde düz olarak şimâle doğru uzanır, ve sonra dalğalanarak, daha yükselerek küçük, şirin dağlara karışır.. Cenuba doğru ise kısa ve dik bir meyil yaparak Aydın ovasile birleşir..

Tepe bir çok yerlerinde zeytin ağaçlarile süslenmiştir.. Oradan Aydının içtiği sular geçer.. İlk baharda Aydınlılar oraya çıkarlar.. Kuzu ve helva yerlerdi.. Çünkü baharda oranın güzelliği gerçekten eşsiz bir güzelliktir.. Bir defa öyle bir manzarası vardır ki, insan bakmakla doyamaz. Aydın ovasını seyretmek için ondan daha müsait bir yer bulunamaz.. Bin bir meyva ağacının yetiştiği, ve geçmiş medeniyetlerin tarihini okuya, okuya, akan Menderesin cömerdce suladığı bu ova baharda, feyzinden, bereketinden, sevincinden çıldırır.. Meyva ağaçları yer yer çiçeklerinin nârin süsünü serer.. Her tarlâ, kendine göre başka türlü bir yeşillik arzeder.. Bahar güneşinin ılık ziyalarile gümüşlenen Menderes, bir gelin vakar ve güzelliğile süzülüp akar.. Daha ötede Madran dağları, efelere lâyik bir eda ile bu tabiat cünbüşüne riyaset eder...

Topyatağının kendisi de baharda en süslü libasını geyer.. Zeytin ağaçlarının rengi tazeleşir.. Çimenler arasında yer, yer, türlü renkte lâleler açar.. İşte, tenezzühe çıkan ailelerin , büyükleri ağaçlar altında kuzu kızartırlarken, küçükleri de öteye beriye dağılarak lâle ve çiçek toplarlardı..

Mustafa, bu tepe ile ilk tanıştığı zaman, neden Aydının orada kurulmuş olmadığını kendi kendine sormuştu. Sonradan, bu süali, başkalarından da işitmişti.. Hele Tralis şehrinin harabelerini gördükten sonra, eski insanların daha haklı, ve tabiate karşı daha saygılı olduklarını düşünmekten kendini alamamıştı. Hususile Aydının sıcak iklimi, bu tepenin hava bakımından kıymetini daha ziyade artırıyordu..

Aydın, bu tepenin ancak hava tarafındaki meyillerinden başlayıp aşağıya doğru kayıyordu. Belki de ovanın besleyici kudreti Aydının bu vaziyeti üzerinde âmil olmuştu.. İnsanlar zamanına göre , ancak kendileri için hayatı telâkki edilen âmiller tesiri altında hareket ederler.

Mustafa babasile İdadi mektebine ilk ayak bastığı gün , şimdiye kadar gördüğü, binaların en büyüğü olan bu yapı onda bir hayret ve hattâ biraz da saygı ile karışıkbirkorku uyandırmıştı.. İdadi mektebi doğrudan doğruya mektep olmak üzere yapılmış bir bina idi.. O zamanki mektep mimârisi modasına göre bina, kare şeklinde bir biloktan ibaretti.. Karşılıklı iki kapıdan binaya girilirdi.. Orta yerde bir avlu, bunun da tam ortasında bir havuz vardı.. Avlunun dört tarafını, sütunlu koridorlar kuşatmıştı. Sınıflar da bu koridorlara açılırdı. Bina iki katlı idi.. Mustafa mektepte bulunduğu beş yıl içinde, ikinci katı ancak bir kaç defa görmüş, ve oranın kullanıldığına hiç bir zaman rastlamamış olduğu için, binanın, ihtiyacın üstünde, bir genişlikle yapıldığı kanaatine varmıştı.. Aydın İdadisi, beş sınıflı, ve nehari bir liva idadisi i di. . Böyle olmakla beraber, plânı geniş, yapısı kuvvetli tutulmuştu.. Aydında bazı şayialar dolaşıyordu.. Meselâ zenginlerden biri için, demiryolundan zengin oldu derlerdi.. Bir başkası için, İngilizlerin fabrikasından vurdu.. Hikâyesi söylenirdi.. İşte bunlar arasında da mektebin inşa komisyonu âzâsından bulundukları için şunun bunun maya tuttuğunu, o tarihten sonra altın ile oynamağa başladığını, bağ, bahçe, sahibi olduğunu iddia edenler de vardı..

Bal tutan, parmağını yalar derler, bizim içtimaî heyetimiz, bu gibi fırsetlardan istifade edilmesini pek de kabahat saymaz, mânâlı manâlı, söyleyenler, bulunuyor, fakat servet sahibi önünde herkes susar, ve eğilir..

Mektebin çok geniş, bir bahçesi vardı.. Şehirde ve ovvaya bakan tarafı parmaklıklar ile, tepe tarafı da yüksek ve kalın divarlar ile çevrilmişti.. Bahçenin genişliğine bakılınca, bu divar ve parmaklıkların da hayli masrafı mucip olduğu anlaşılırdı.. Talebenin işlediği mektep kapısı tarafında büyük bir havuz ve etrafında büyük ağaçlar vardı.. Fakat Mustafa bu havuzun, suyu kesilmiş olacak ki, dolu halini hiç görmedi.. Zaten bahçe de bakımsızdı .. Ancak tabiat ona bakıyor.. Ve ilk bahar da güzelleştiriyordu.. Bu müstesnâ manzaralı bahçeyi, biraz çiçek, biraz da ağaç ile daha güzel bir hale sokmak, ne mektep müdürünün, ne de muallimlerinin hatırına geliyordu.. Onlar da her sabah ve akşam koca bir yokuşu tırmanmak ve inmek zarûretinde oldukları için, mektep hayatına, ancak resmî vazifelerinin hududu içinde alâkalanıyorlardı..

— *Devamı var* —

Dürüst siyasetimiz

Bükreş, 10 (A. A.) — Yeni Türk Başvekili Şükrü Saraçoğlunun Büyük Millet Meclisindeki beyanatını Romen gazeteleri neşretmişlerdir. Bu beyanat sarahati ve samimiliğiyle derin bir tesir yapmıştır.

Romen umumî efkârının bu hususta ki duygularına ve düşüncelerine tercüman olan Universul gazetesi, ilk sayfasında neşrettiği bir makalede Saraçoğlunun sözlerini tahlil ederek şöyle diyor:

Yeni Türk Başvekilinin sözleri, Türkiyenin harp başından beri takip ettiği siyasete tamamiyle uygundur. Türkiye faal bir bitaraflık siyaseti tatbik etmek maksadiyledir ki bütün taahhütlerine ve ittifaklarına sadakat göstermektedir. Fakat diğer taraftan Türkiye, herhangi bir tecavüze kuvvetle mukabele edebilmek için ordusunu mütemadiyen kuvvetlendirmekte ve bu hususta büyük fedakârlıklara katlanmaktadır. Türkiyenin hiç bir zaman inhiraf etmediği bu açık ve samimî siyaset Saraçoğluna manevî nüfuz vermektedir.

Bu nüfuz Türk siyasetini tayin etmiş olan millî şuurdan geliyor.. Türkiye bu millî şuura dayanarak dokunulmaz haklarını ilân etmiştir.

Türkiyenin iki muharip zümreye karşı tam bir dürüstlükle tatbik ettiği bitaraflık siyaseti, Saraçoğlunun bu kadar açık ve katî bir lisanla konuşmasını kolaylaştıran âmillerden başlıcasıdır. Yine Türk siyasetindeki bu dürüstlüktür ki, Türkiyenin, İngiltere ile ittifakı muhafaza etmesine rağmen, Almanya ile bir pakt imzalamasını mümkün kılmıştır.

Saraçoğlunun beyanatı bazı şayiaları bir kere daha tekzip etmiş ve herhangi bir entrika teşebbüsünün faydasızlığını ispat etmiştir.

Nniversul gazetesi yazısını şöyle bitiriyor:

Şuurlu bir vatanperverliğe dayanan ve hiç bir zaman zaaf eseri göstermemiş olan bu siyasete gayri kabili inkâr manevî bir kuvvet veren şey umumun tasvibini kazanmış olmasıdır.

FRANSIZ GAZETELERİNİN NEŞRİYATI

Vişi 10 (A.A.) — Temps gazetesi Türkiye Başvekili Şükrü Saracoğlunun Büyük Millet Meclisindeki beyanatını tahlil maksadile neşrettiği bir başmakalede şöyle diyor:

Türkiye büyük millet meclisi beklediği gibi, Saracoğlu kabinesine ittifakla itimat reyi vermiştir. Yeni başvekil bütün millet vekillerinden gördüğü bu müzaheretten kuvvet alarak selefinin siyasetinde devam edecektir. Bu itimat reyi, Türkiyenin bitaraflık siyasetini tayit etmiş olan vaziyeti izah maksadile Saracoğlu tarafından verilen izahatın kayıtsız ve şartsız tasvib edildiğini göstermektedir. Türk hükûmeti 'Oreisinin izahatı, şimdiye kadar yapılan bir çok beyanata rağmen beynelmilel matbuatta münakaşa mevzuu olan bir durumu tamamile aydınlatmış bulunuyor.

Türkiyenin harbin sonuna kadar muhafaza etmek istediği bitaraflık, silâhlı bir bitaraflıktır. Böyle bir bitaraflık en büyük tayakkuzu icab ettirir. Bu da vazifesini her zaman yapmağa müktedir Türklerin kanaatince Türkiye sadece pasif bir bitaraflıkla iskitbalini koruyamaz.

Bir sandık limonda 17 lira kâr

İtalyadan getirdikleri ve sandığı 23 liraya mal olan iki vagon limonun sandığını 40 liraya satan bir firma cürmü meşhut halinde yakalanmıştır.

Kazalardaki ekmek kartleri toplanıyor

Yeni mahsul idrâk edildiği için kazalardaki gri renk ekmek kartlarının halktan toplanması için emir verilmiştir.

Taşradan şehrimize getirilen gri renkli ekmek kartlarının yekûnu 15 bini bulmuştur.

Beden terbiyesi öğretmenleri kursu açıldı

Maarif vekilliğinin lise ve orta okul beden terbiyesi öğretmenleri için hazırladığı tekâmül kursuün açılmıştır. Kursa 107 öğretmen iştirak etmektedir. Kurs tedrisatını Üniversitenin ve Gazi Terbiye enstitüsünün tedris elemanları idare edecektir. Bir ay devam edecek olan çalışmalardan sonra öğretmenlere lisanslar verilecektir.

Kıskançlık yüzünden cinayet

Sirkecide bir şoför pıçaklanarak öldürüldü

Evvelki gece, Sirkecide kıskançlık yüzünden bir cinayet işlenmiştir. Katil Kâzım isminde biridir.

Bir müddet evvel genç bir kadınla tanışarak sevişmiş, fakat sonra kadının kendisinden soğuduğunu ve Emin adında bir şoförle düşüp kalktığını görmüştür.

Evvelki gün sevgilisiyle biraz vakit geçirmek isteyen Kâzım, onu muhtelif yerlerde aramış, fakat ne kadını ne de rakibi şoförü bulamamıştır. Nihayet gece Sirkecide rakibi ile karşılaşmıştır. Kâzım, kadının nerede olduğunu sormuş, sert cevap alınca aralarında münakaşa çıkmıştır. Ağız kavgası kızışınca da Kâzım, bıçağını çekerek Eminin kalbine saplamış ve öldürmüştür.

Katil sabaha karşı, yakalanmıştır. Ancak, vakayı inkâr etmekte ve şöyle demektedir:

— Sirkeciden geçiyordum. Karşıda iki kadınla, iki erkek konuşuyordu. Bir aralık kadınlardan birisine güldüm. Kadın da gülüyordu. Erkek bunu gördü. Kızdı ve bana gelerek bir tokat attı. Fakat ben mukabele etmedim ve tramvaya binip evime gittim..,

Kâzım hakkındaki tahkikat bugün bitirilere kadliyeye verilecektir.

Kara borsa fiatları

Ticaret Vekâletinin emri üzerine tesbit edildi

Ticaret Vekâleti, dün, belediye iktısat müdürlüğüne telefonla verdiği emirde bütün gıda maddelerinin bugünkü fiyatlarının birer birer ve karaborsa fiyatlarile mukayeseli bir tarzda tesbit edilerek vekâlete bildirilmesini istemiştir. İktısat müdürlüğü dün öğleye kadar, ticaret odasıyla birlikte çalışarak fiyatları tesbit etmiştir.

Hazırlanır hazırlanmaz endeks telefonla vekâlete bildirilmiştir.

Diğer taraftan bugün ticaret odasında bütün komitelerin iştirakile bir toplantı yapılacaktır. Toplantıda piyasanın kontrolü işi görüşülecektir. İçtimaa valinin riyaset etmesi muhtemeldir.

Bazı komiteler, dün ticaret odasında ihzarî mahiyette bir toplantı yapmışlardır. Toplantıda ticaret borsası umumî kâtibi ile komiseri ve ticaret müdürlüğü mümessili hazır bulunmuşlardır.

Fatih kazası tapu sicil muhafızlığından:

Eski Fatih Sultan Mehmed yeni: Kazlıçeşme mahallesinin Beylik - Sahilhane - Kotra sokağında eski: 12, 13, 14, 18, 8, 14, yeni: 7, 12, 14, 18, 11, 5 kapı No:lu 6 parça arsanın tapuda kayıtları olmadığından senetsiz, tasarrufat hakkındaki hükümler dairesinde hanı Mehmed vereseleri namlarına yeniden ve intikalen tesçil edilmek üzere 25/8/942 tarihinde mahallinde tahkikat icra kılınacağından bu arsalarda bir hak ve alâkası bulunanların isbatı belgeleri ellerinde bulunduğu halde bu müddet zarfında, Fatih Tapu sicilli muhafızlığına müracaat etmeleri veyahut mezkûr günde tahkikat mahallinde bulunmaları, aksi takdirde bu hususta idaremize karşı vaki olacak itirazların kabul edilmiyeceği ilân olunur.(40751).

VAKIT

Gazetede çıkan bütün yazı ve resimlerin hukuku mahfuzdur

ABONE TARİFESİ

	Memleket içinde	Memleket dışında
Aylık	90	150 Kr.
3 aylık	260	425 »
6 aylık	475	820 »
1 yıllık	900	1600 »

Tarifeden Balkan Birliği için ayda otuz kuruş düşülür. Posta birliğine girmiyen yerlere ayda yetmiş beşer kuruş zammedilir.

Abone kaydını bildiren mektup ve telgraf ücretini abone parasının posta veya banka ile yollama ücretini idare kendi üzerine alır

Türkiyenin her posta merkezinde VAKIT'a abone yazılır.

Adres değiştirme ücreti 25 Krş

İLÂN ÜCRETLERİ

Ticaret ilânlarının santim sütunu sondan itibaren ilân sayfalarında 40, iç sayfalarda 50 kuruş, dördüncü sayfada 1; ikinci ve üçüncüde 2; birincide 4; başlık yanı kesmece 5 liradır.

Büyük; çok devamlı klişeli, renkli ilân verenlere ayrı ayrı indirmeler yapılır. Resmî ilânların santim satırı 50 kuruştur.

Ticarî Mahiyette Olmıyan Küçük İlânlar

Bir defa 30; iki defası 50, üç defası 65, dört defası 75 ve on defası 150 kuruştur.

Bugünkü radyo

7.30 Program ve memleket saat ayarı, 7.32 vücudumuzu çalıştıralım. 7.40 Ajans haberleri. 7.55 Senfonik parçalar. 8.20. 8.35 Evin saati.

12.30 Program ve memleket saat ayarı. 12.33 Şarkılar. 12.45 Ajans haberleri. 13.00. 13.30 Şarkı vve türküler.

18.00 Proğram ve memleket saat ayarı. 18.03 Radyo salon orkestrası. 18.45 Fasıl heyeti. 19.00 konuşma. 19.15 Fasıl heyeti programı. 19.30 Memleket saat ayarı ve Ajans haberleri. 19.45 Serbest 10 dakika. 19. 55 Oyun havaları. 20.15 Radyo gazetesi. 20.45 Çigan havaları. 21.00 Ziraat takvimi. 21.10 Klâsik bestekârlardan parçalar. 21.30 Konuşma. 21. 45 Klâsik Türk Müziği programı. 22. 30 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, ve borsalar. 22.45. 22.50 Yarınki program ve kapanış.

KAYIPLAR

Sahibi olduğum 22 tonluk Yılmaz motörünün 2157 numrolu muayene şahadetnamesi zâyi olduğundan hükmü yoktur. (40755)

Hüseyin Gâlip.

* * *

Sahibi olduğum 29 tonluk Tayyari bahri motörünün 1396 numaralı muayene şahadetnamesi zâyi olduğundan hükmü yoktur. (40758)

Halil Üzuner.

* * *

Nüfus cüzdanımı zâyi ettim. Bulup adresime getirene ikramiye vereceğimi, aksi takdirde yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmayacağını ilân ederim.

Kalyoncu Kulluğu Topçekenler sokağı 5 numarada: İlya Nkolayidis.

* * *

1935 senesinde gedikli erbaş okulundan 1937 senesinde Fen tatbikat okulundan, yukarıda ismi geçen okullardan almış olduğum Şahadetnamelerimi zâyi ettim. Yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Adres: İzmit Harp Silâh ve vasıtaları Komutanlığı Erbaşlığında :

Orhan Kürçay

***

Üniversite hukuk fakültesinden almış olduğum 7976 nolu pasomu gâyip ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur.

Hukuk Fakültesi birinci sınıf talebesinden : Recep Burgaz.

(40746).

İstanbul Asliye Birinci Ticaret Mahkemesinden:

Şile limanına kayıtlı 29 rusum tonilâtoluk ve Yusuf Yılmaz kaptanın idaresindeki, Yılmaz motoru 3/8/942 tarihinde Burgazdan İstanbula, gelmekte iken 6/8/942 tarihinde Podime ile Karaburun arasında geçirdiği deniz kazasına aid raporun alınması, mezkûr motor kaptanı Yusuf Yılmaz tarafından istida ile istenilmekle motor ve bununla alâkalı ve bu işden zararlı herkesin raporun alınacağı 12/8/942 Çarşamba günü saat 10 da mahkemede hazır bulunabileceği ilân olunur. (40745).

Milli Oyunlar Festivali

14.22 Ağustos duhuliye yoktur Konsumasyon fişleri piyango gişelerile Festival yapılacak gazino. larda satılmaktadır. Her türlü iza . hat Telefon: 23340

RAŞİD RIZA

TİYATROSU Halide Pişkin beraber

KÖRDÜĞÜM

Komedi — 3 — Perde

Yeni Neşriyat

FOTO MAĞAZİN — Bu salon ve sinema mecmuasının 85 nci sayısı çıktı. Bu sayıda Sadri Ertemin bir fikir yazısile Sâlih Zeki Aktayın bir şiiri, bir Çanakkale macerası, hikâye, genç istidatlar, yeni filimler ve resimleri, dans kralı Fred Aster hakkında malûmat, aktualite resimler vardır.

* * *

"TÜRKİYEDE TERZİLİK„ — İzmir eski terzi mektebi müessis ve müdürü Şükrü Baysal tarafından memleketimizde ilk defa olarak neşredilen bu kıymetli eser, terziliğin teknik ve idarî kısımlarından, terzilerimizin ne suretle yetiştiklerinden bahsetmekte ve Türk beden teşekküllerine uygun metottan bazı nümuneler vermektedir. Okuyucularımıza tavsiye ederiz. Vilâyet terziler birliğinde satılmaktadır.

Dr. Fahri Celâl

Sinir ve kekeleme tedavisi

Her gün 4 te Cağaloğlu No. 21

İSTANBUL BORSASININ

10/8/942 Foyatları

			Kapanış
Londra	1	Sterlin	5.22
Nevyork	100	Dolar	132.—
Cenevre	100	İsviçre Fr.	30.70
Madrid	100	Pezeta	12.89
Stokholm	100	İsveç Kr.	31.16

ESHAM VE TAHVİLAT

Tahvilât üzerine muamele olmamıştır.

DOKTOR

HAFIZ CEMAL

"LOKMAN HEKİM„

DAHİLİYE MÜTEHASSISI

Divanyolu 104

muayene saatleri: 2,5,6. Tel: 22393

Türkiye Cümhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100,000,000 Türk lirası

Şube ve ajans adedi: 265.

Zirai ve ticari her nevi banka-muameleleri.

Para biriktirenlere 28,000 lira ikramiye veriyor.

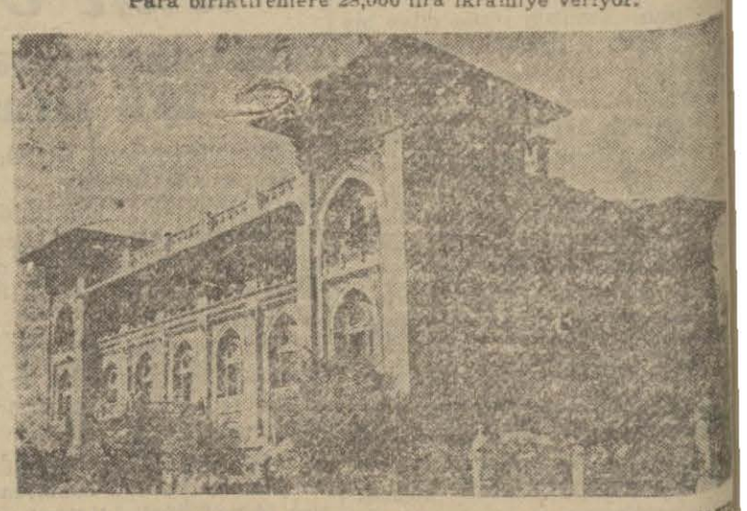

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 adet	1,000	liralık	4,000 lira	100 adet	50	liralık	5,000 lira
4 »	500	»	2,000 »	120 »	40	»	4,800 »
4 »	250	»	1,000 »	160 »	20	»	3,200 »
40 »	100	»	4,000 »				

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül, 11 Birincikânunda çekilecektir.

DEVLET DEMİRYOLLARI ve LİMANLARI İŞLETME UMUM İDARESİ İLÂNLARI

Muhammen bedeli 34295 (Otuz dört bin iki yüz doksan beş) lira olan cem'an 274 (ikiyüz yetmiş dört) metre mik'abı 360 (üçyüz altmış) metre mik'abı muhtelif eb'at ve miktarlarda Çam veya köknar kerestesi Çita ve tahta (21 Ağustos 1942) Cuma günü saat (15,30) onbeş buçuk Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin 2572 (iki bin beşyüz yetmiş iki) lira (on üç) kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını ayni gün saat (14,30) on dört otuza kadar komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (8374)

* * *

Devlet demiryolları Sivas cer atelyesi için tesviyeci ve tornacı alınacağından isteklilerin Haydarpaşada Birinci ve Sirkecide Dokuzuncu işletme müdürlüklerine müracaatları. (854

* * *

15/8/942 tarihinde yürürlüğe girmek üzere "Kaplıca„ D. D. No. lu Zahire tarifesine girmiştir.

Daha çok bilgi istasyonlardan alınır. (8581). (6450).

* * *

10/9/942 tarihinde yürürlüğe girmek üzere: D. D./214 No. lu yen D. D./241 No. lu kuru üzüm ve D. D./252 No. lu İskenlerun - lep eşya tarifeleri kaldırılmıştır. Kuru üzüm nakliyatı D. D./242 feye girmiştir. Haydarpaşa - Sirkeci deniz nakliyatına mahsus D. 512 No. lu tarife değiştirilmiştir.

Daha çok bilgi, istasyonlardan alınabilir. (6449). (8580).

Büfeci Aranıyor

Sabahın saat 10 undan gece saat bire kadar en az 1,000 kişinin yiyecek ve içeceklerini temin edecek bir büfeci aranıyor. Her gün Vakıt idarehanesine müracaat.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

Adet	Cinsi
1	6 dahilî bir harici Standard marka otomatik Deklanşör telefon santralı tesisatile beraber.
1	Volt ve Ampermetre ile mücehhez 24 volt için kuru redresör tesisatile beraber.
2	Standard marka otomatik telefon makinesi düğme ile.

Yukarıda makinelerin P.T.T. nizamatı mucibince montaj tesisat malzemesile beraber ve 6 ziilin tesisatı.

1 — İdaremiz ihtiyacı için yukarıda yazılı telefon santralı ve teferrüatile, montaj,, işi açık eksiltme usulile ihale edilecektir.

2 — Muhammen bedeli 1012 lira, %7,5 muvakkat teminatı 76 liradır.

3 — Eksiltme 18. 8. 942 Salı günü saat 10,30 de Kakataşta Levazım şubesindeki Merkez Alım komisyonunda yapılacaktır.

4 — İsteklilerin eksiltme için tayin olunan gün ve satta %7,5 güvenme parasile birlikte mezkûr komisyona müracaatları ilân olunur. (8614).

İstanbul Deniz Komutanlığından:

Deniz lisesi ve deniz gedikli okuluna girme şartları

Denjz lisesi: N

1 — Deniz lisesinin birinci sınıfına girmeğe istekli okurlardan ikmale kalanlar alınacaktır.

A — Lise birinci sınıfta ikmale kalanlar denjz lisesi birinci sınıfına

B — Orta okul son sınıfında ikmale kalanlardan deniz lisesi birinci sınıfına talip olanlar ikmal imtihanlarını verdikleri takdirde alınmak üzere kayıt yapılacaktır.

C — Lise birinci sınıfına yaş haddi 15 - 18 dir. Altı ay küçük olanlar kabul edilir.

Deniz gedikli okulu:

2 — Deniz gedikli okulunun her üç sınıfına orta okulda ikmale kalanlar alınacaktır.

A — Bulundukları sınıfların muadili olan gedikli okulu sınıflarına kayit edileceklerdir.

B — Gedikli okuluna giriş, yaş haddi, birinci sınıfa 12 — 17, ikinci sınıfa, 13 — 18, üçüncü sınıfa 14 — 19, yaşlarında olanlar kabul edileceklerdir.

3 — İstanbul ve civarında bulunanlar, İstanbul deniz komutanlığına, İstanbul haricinde bulunanlar mensup oldukları askerlik şûbelerine müracaatları

4 — Kayit müddeti 20 Ağustos 942 akşamına kadardır. (8603).

SAHİBİ : *ASIM US* Basıldığı yer: VAKİT MATBAASI

Umumî Neşriyatı İdare eden *Refik Ahmet Sevengil*